

Lymská borelióza

JEDNÁ SE O INFEKČNÍ ONEMOCNĚNÍ ZPŮSOBENÉ BAKTERIEMI A PŘENÁŠENÉ KLÍŠŤATY. POSTIHUJE NEJČASTĚJI KŮŽI, KLOUBY A NERVOVÝ SYSTÉM. CHOROBA MÁ TYPICKÝ SEZONNÍ CHARAKTER, V POSLEDNÍCH LETECH SE LETNÍ OBDOBÍ ROZŠIŘUJE O JARNÍ I POZDNÍ PODZIMNÍ MĚSÍCE. POČTY NAKAŽENÝCH PRUDCE STOUPAJÍ A NEMOC MÁ STÁLE KOMPLIKOVANĚJŠÍ PRŮBĚH.

LYMSKÁ BORELIÓZA

Původci

Původcem boreliózy je bakterie *Borrelia burgdorferi*. Rezervoárem nákazy jsou divoce žijící myšovití hlodavci, lesní zvěř, ptáci a klíšťata. Nákaza může být přenesena na psy, koně i skot, u kterých se projevuje jako systémové onemocnění.

Cesta přenosu

Borelióza je typické onemocnění přenosné ze zvířete na člověka. Jejím přenašečem je v našich podmínkách klíště obecné (*Ixodes ricinus*), které přenáší i klíšťovou encefalitidu. Pravděpodobný je také přenos bodavým hmyzem a mravenci.

V průběhu sání klíštěte na člověku se dostávají borelie ze střev klíšťat do slinných žláz a dále do krve člověka. Riziko vzniku infekce závisí na době přisátí. Obvykle platí: čím déle, tím je riziko vyšší. Promořenost klíšťat boreliemi v ČR kolísá v jednotlivých oblastech od 5 do 30 %.

Projevy a jednotlivá stadia boreliózy

1. STADIUM – ČASNÉ:

- » výskyt za 3 dny až 30 dnů po přisátí klíštěte
- » nejčastější klinická forma onemocnění, typická kožním projevem – erythema migrans
- » jedná se o nebolestivou skvrnu v místě přisátí klíštěte
- » postupně se zvětšuje, rudne, často s centrálním vyblednutím
- » průměr skvrny je většinou nad 5 cm, mnohdy dosahuje značných rozměrů
- » mizí i bez léčby během několika týdnů, přítomna může být horečka, známky nachlazení, nebo celková únava

2. STADIUM:

- » objevuje se za několik týdnů až měsíců
- » nejčastěji se jedná o zánětlivá onemocnění nervové soustavy (záněty mozkových blan, záněty nervů, obrny hlavových nervů a další)
- » postižení srdečního svalu nejčastěji ve formě poruch srdečního rytmu
- » postižení kloubů ve formě stěhovavých kloubních bolestí
- » postižení očí jako záněty spojivek, rohovky a sítnice

3. STADIUM – POZDNÍ:

- » manifestuje se za 6–15 měsíců
- » projevuje se postižením kůže, kloubů a nervového systému již ve formě chronických změn na těchto orgánech
- » přidružují se psychické problémy a chronická únava

Diagnostika

Provádí se na základě epidemiologické anamnézy, klinického a laboratorního vyšetření.

V krvi se stanovují protilátky proti boreliím. Tyto se vytvářejí až za 3–6 týdnů po přisátí klíštěte. Dřívější odběry nemají diagnostický přínos, protože bývají negativní.

Prevence

Nošení vhodných oděvů s dlouhými nohavicemi a rukávy; lepší jsou světlé barvy, klíštěte si snáze všimnete. Doporučeny jsou hladké materiály jako větrovky a šustáky, kterými klíště hůře pronikne; nevhodné jsou pleteniny. Používání repelentních prostředků, postřiky často opakujte. Důkladná prohlídka celého těla po návratu domů. Důležité je včasné odstranění klíštěte, neboť k přenosu nákazy dochází až po 36 hodinách sání klíštěte. Na klíště nesahat holýma rukama, nemačkat!

Odstranění klíštěte

K odstranění zásadně používejte pinzetu! Vhodné je použití i jednorázových chirurgických rukavic. Jako první krok bude aplikace dezinfekčního přípravku na klíště, nejlépe na bázi jódu, který je na klíšťata nejúčinnější, nebo Drags Imunu. Ponechte působit po dobu jedné hodiny. Nevhodné je použití mastí, olejů a vazelín. Pinzetou uchopte klíště co nejbliže ke kůži a odstraňujte plynulým tahem nahoru. Již žádné šroubování po směru hodinových ručiček apod.! Po odstranění klíštěte místo vpichu opět dezinfikujte. K závěrečnému ošetření je možno použít i masti na jódové bázi a ranku přelepit náplastí. Pokud dojde k odtržení hlavičky klíštěte, místo opět dezinfikujte a k odstranění použijte sterilní injekční jehlu z lékárny širšího průměru (růžová). Pamatujte: čím dříve je klíště odstraněno, tím menší je pravděpodobnost nákazy. Další dny pokračujeme v místní aplikaci Drags Imunu několikrát denně.

Klasická léčba boreliózy

Proti tomuto onemocnění není k dispozici očkovací látka, očkuje se pouze proti klíšťové encefalitidě. Základem léčby jsou antibiotika. Jako lék první volby jsou doporučena tetracyklinová antibiotika. V případě alergie na tuto skupinu léků, u dětí do 8 let věku, nebo těhotných a kojících se místo tetracyklinů používají širokospektré peniciliny (amoxicilin). Délka léčby by měla být 14–21 dní. Preventivní podání antibiotika při každém přisátí klíštěte se nedoporučuje s výjimkou těhotných žen.

Lymfská borelióza a produkty Energy

Přípravky Energy představují šetrnou alternativu klasické medicíny a snižují rizika někdy i závažných nežádoucích účinků léků. Využívají principů bioinformace a biorezonance, a proto vykazují mnohem lepší účinnost než prosté suplementy.

Produkty první volby:

- » **DRAGS IMUN** – nasadit po přisátí klíštěte, dávka pro dospělého 3x denně 10 kapek po jídle. Účinky protizánětlivé, antimikrobiální, imunostimulační.
- » **REGALEN** – podpora jaterních funkcí, detoxikace a odstraňování toxických látek souvisejících s infekcí. Dávka 3x denně 5–7 kapek.
- » **PROBIOSAN INOVUM** – základní symbiotikum při nasazení antibiotické léčby. Tetracyklinová antibiotika se berou 2x denně po 12 hodinách. Během této léčby užívat Probiosan 2 kapsle po obědě. Neužívat souběžně s dávkou antibiotik. Po ukončení antibiotické kúry dobrat celé balení Probiosanu v dávce 3x denně 1 kapsli po jídle.

Produkty Energy pro 2. a 3. stadium:

Ve druhém a třetím stadiu onemocnění je vhodné kromě produktů první volby podávat podle subjektivních obtíží a na základě vytestování Supertronicem:

- » **KOROLEN** – příznaky neurologické a psychické. Obrny, parézy, křeče končetin, bolesti hlavy, závratě. Poruchy koncentrace a nálad, podrážděnost, depresivní ladění. Dávka 3x denně 5 kapek.
- » **RENOL** – bolesti kloubů a páteře, otoky kloubů, ztuhlost kloubů. Bolesti hlavy, atypické svalové bolesti. Zvětšené lymfatické uzliny, zvýšené teploty. Dávka 3x denně 3–5 kapek.
- » **STIMARAL** – únava, únavový syndrom, stavy vyčerpanosti. Poruchy sluchu a zraku. Dávka 3x denně 7 kapek.
- » **KRÉMY PENTAGRAMU®** – podle příznaků lze nanášet na kůži **PROTEKTIN** při palčivých bolestech, dále na oblast jater a žaludku, **RUTICELIT** je vhodné natírat v srdeční krajině, na páteř, při svalových bolestech na celé tělo. Při únavovém syndromu **ARTRIN** na celé tělo a ledviny, při bolestech na klouby.

Pro přesnější diagnostiku a správný výběr přípravků doporučujeme podstoupit vyšetření přístrojem **Supertronic**, který pracuje na bázi EAV. Toto vyšetření umožňuje odhalení nedostatečné energetické funkce jednotlivých orgánů a vytestování nevhodnějších přípravků pro jejich cílenou regeneraci.